

Pas bij derdekalfsdochters 'garantie' op probleemloosheid

Makkelijk te managen

Een op basis van melkgevende dochters debuterende stier voert de TIP-ranglijst aan. Tweede en derde lactatiegegevens worden voorspeld en daarnaast nog eens opgehoogd met genomicsinformatie. Wie teleurstellingen wil voorkomen, zal de in te zetten stieren dus moeten checken op daadwerkelijk gerealiseerde fokwaarden.

Een makkelijker te managen koe, die krijg je als je gaat inkruisen, beweerde Jan Hiddink van Koole & Liebrechts in de vorige editie van dit blad. Door in te kruisen voeg je bij elke paring 'vers bloed' toe, de negatieve gevolgen van inteelt zijn dan niet meer aan de orde. Kort daarop stelde Frans van der Kroon van het onafhankelijke fokkerijadviesbureau Peek & Van der Kroon in een video op Melkvee.nl dat door de decennia lange Holstein-fokkerij er al zoveel inteelt gepleegd is dat de negatieve kanten van heel veel oude bloedlijnen allang zijn weggefokt. Veehouders moeten er dus niet te bang voor zijn. „Een goed berekende en goed doordachte lijnenteelt kan je ook een voorsprong geven.”

Derde lactatie

Van der Kroon maakte ook het punt dat dochters van stieren met ongewenste eigenschappen in het verleden werden uitgeselecteerd, maar dat dat bij de nieuwe stieren niet meer het geval is. Immers, in het huidige genomics-tijdperk worden pinken al aangewezen als stiermoeder. Melkvee blijft dan ook bij de keuze om na elke indexdraai een ranglijst te presenteren van stieren met melkgevende dochters in Nederland. En dan niet alleen van (Red) Holstein-stieren, maar ook van enkele interessante stieren van andere rassen (een meer uitgebreide lijst is te vinden op Melkvee.nl). Uiteraard is van een stier die alleen nog maar vaarzendochters aan de melk heeft, ook nog niet bekend of hij daadwerkelijk iets kan toevoegen aan de populatie. Daarvoor moeten er eigenlijk ook voldoende dochters in de derde lactatie zijn. Dan wordt duidelijk hoe ze zich

ontwikkelen in productie, dus of ze laatrijp zijn of juist niet en hoe bijvoorbeeld het celgetal zich houdt. En langzaam krijgt ook de fokwaarde levensduur betekenis. Allemaal zaken waar in de Totaal Index Praktijk rekening mee wordt gehouden en daarom zijn de stieren in de tabel gerangschikt op basis van deze alternatieve totaalindex.

Premature fokwaarden

Niet dat jonge stieren in de TIP-lijst overigens geen koploper kunnen worden. Als hun (voorspelde) fokwaarden voor de verschillende onderdelen maar hoog genoeg zijn, redden ze dat, zoals Bouw Snowfever in de tabel. Wie de stier opzoekt via de functie 'stier zoeken' op de CRV-website, ziet bij 'achtergrondinformatie' dat de 358 vaarzendochters voor een celgetal van 107 zorgen en voor 57 kilo vet en 35 kilo eiwit. De 69 kilo vet en 41 kilo eiwit in de tabel (pagina 49) zijn dus eigenlijk uit de lucht gegrepen, evenals de celgetalfokwaarde 110 voor de derde lactatie dochters (die er niet zijn). Om het nog wat ingewikkelder te maken, zijn de gedeeltelijk gerealiseerde en gedeeltelijk voorspelde fokwaarden ook nog eens beïnvloed door de genomics. Zo krijgt de stier 42 punten cadeau op basis van zijn genoom en draagt de eigenlijke NVI van Snowfever dus 250 punten. Hij krijgt 149 dagen levensduur cadeau (dus eigenlijk +315 dagen totaal, ook al blijft een levensduurfokwaarde op basis van vaarzen natuurlijk prematuur), hij krijgt twee punten vruchtbaarheid erbij (dus eigenlijk 96), twee punten benen (dus eigenlijk 107), maar ook het celgetal is volgens zijn DNA beter dan in werkelijkheid. Zijn vaarzen krijgen er twee punten bij

en zijn nog niet bestaande derdekalfsdochters zelfs vijf punten. Zodat zijn fokwaarde celgetal in werkelijkheid 105 bedraagt, voor wie het nog volgt. En zijn werkelijke productie-index is +1173 kilo melk met +0,15 procent vet en -0,11 kilo eiwit (+63 kilo vet en +31 kilo eiwit). De stier staat dus weliswaar bovenaan, maar met nog wel een (in de tabel niet zichtbare) flinke slag om de arm.

Niet meer in beeld

Een stier die veel minder last heeft van 'genomicsvervuiling' is de nummer twee in de lijst, Newhouse Ubrox. Een stier die getuige de stierenkaart bij zijn eigenaar al lang niet meer in beeld is, maar die eigenlijk heel interessant is. We begonnen dit artikel met 'een makkelijker te managen koe'. Als er één Holstein-stier is waar dit betrekking op heeft, is het Newhouse Ubrox (Bertil x O Man x Addison x Jimtown x Sunny Boy). Ga maar na, een fokwaarde celgetal van 108 (derde lactatie), vruchtbaarheid 106, dikke melk en elk jaar meer (laatrijpheid-NVO 109). Ze zijn niet te groot (101), hebben veel voorhand (106) en veel conditie (112), een zelfde beeld als in de aAa-code 543 naar voren komt. Bovendien hebben ze fraaie uiers (108). Dat de stier nog altijd stijgt en pas op latere leeftijd echt aan de top staat, is omdat zijn dochters zich elk jaar verbeteren. Zijn derdekalfsdochters realiseren een productie-index van +454 kilo melk met +0,34 procent vet en +0,17 procent eiwit (53 kilo vet en 33 kilo eiwit). Het is jammer dat CRV zo'n stier niet meer beschikbaar stelt of heeft. Want zoals een voormalig topmelker ooit zei: „Je kunt een stier wel te vroeg gebruiken, maar nooit te laat.” ■

Newhouse Ubrox geeft als geen ander makkelijk te managen koeien, getuige zijn hoge fokwaarden voor vruchtbaarheid, conditiescore, celgetal en laatrijpheid.

Copyright foto

Inet*: $-0,017 \times \text{kg melk} + 1 \times \text{kg vet} + 3 \times \text{kg eiwit}$

Laatrijpheid*: $(3 \times \text{kg eiwit lactatie 3} + 1 \times \text{kg vet lactatie 3} - 3 \times \text{kg eiwit lactatie 1} - 1 \times \text{kg vet lactatie 1} - 10,63) \times 4 / 48,09 + 100$

TIP: $0,75 \times \text{Inet}^* + 2 \times (\text{Ltrp}^* - 100) + 0,14 \times \text{Lvd} \times (1 - \text{wortel}(1 - \text{Bt})) + 5 \times (\text{Cgt}^{**} - 100) + 5 \times (\text{Vru} - 100) \times \text{Bt} - 4 \times (\text{melksnelheid} < 98, \text{ dan } 98 - \text{melksnelheid}) + 3 \times (\text{Kgh} - 100) \times \text{Bt} + 2 \times (\text{uier met een maximum van } 112 - 100) - 7 \times (\text{hoogtemaat} > 102, \text{ dan } \text{hoogtemaat} - 102) - 3,5 \times (\text{conditiescore} < 98, \text{ dan } 98 - \text{conditiescore}) - 3,5 \times (\text{kruisligging} < 97, \text{ dan } 97 - \text{kruisligging}) \text{ of } 3,5 \times (\text{kruisligging} > 103, \text{ dan } \text{kruisligging} - 103) - 3,5 \times (\text{beenstand achter} < 98, \text{ dan } 98 - \text{beenstand achter}) + 50$

* NVO berekent het kengetal anders dan GES

** Celgetal in de derde lactatie indien beschikbaar

Stierenlijst

Op www.melkvee.nl in het dossier 'vakblad Melkvee' is een uitgebreide lijst van bijna 400 actuele stieren van nog meer verschillende rassen te vinden, die allemaal zijn omgerekend naar zwartbontbasis en zijn gerangschikt op basis van TIP. Tevens zijn er meer achtergronden te vinden over de berekening van de TIP-index.

Stieren met Nederlandse dochters omgerekend naar zwartbontbasis en gerangschikt op basis van de Totaal Index Praktijk.

Ras	Ki	Stiernaam	Vader	M-vader	TIP	NVI	kgM	%V	kgV	kgE	Inet*	Ltrp*	Lvd	Cgt*	Vru	MS	Kgh	F	Htm	CS	KL	T	U	B	BA	Ext	
HF	CRV	Bouw Snowfever CD	Snowman	Goldwyn	+253	+292	+1431	+0,08	-0,09	+69	+41	+168	104	+464	110	98	104	108	105	96	103	106	113	109	107	114	111
HF	CRV	Newhouse Ubrox	Bertil	O Man	+244	+179	+131	+0,37	+0,21	+32	+18	+86	109	+240	108	106	98	107	101	101	112	100	109	108	102	103	107
HF	CRV	Aurora Jeroen	Bertil	O Man	+240	+179	+887	+0,31	+0,20	+67	+50	+202	107	+65	108	101	92	103	97	98	110	94	110	102	102	100	103
RHF	CRV	Lowlands Redman	Fiction Rf	Ts Gogo	+236	+150	+187	+0,38	+0,24	+41	+27	+119	102	+184	110	105	96	103	94	100	101	99	97	105	98	98	99
HF	CRV	Big Spelt	Bertil	Ramos	+232	+212	-147	+0,54	+0,20	+39	+12	+77	110	+376	111	103	103	98	95	101	103	96	104	111	104	104	107
HF	WWS	De-Su 221 Bookem	Planet	Ramos	+229	+308	+1499	-0,28	-0,08	+36	+44	+173	110	+680	110	101	96	102	103	108	96	97	106	111	104	103	110
HF	CRV	Delta Atlantic	Ramos	O Man	+228	+254	+198	-0,04	+0,17	+5	+22	+68	102	+518	113	104	96	110	106	109	103	102	107	105	111	113	111
HF	Sam	Zaemslach Juno	O Man	Addison	+226	+116	+450	+0,17	+0,06	+34	+21	+89	110	+604	107	103	93	104	105	101	111	102	106	98	96	98	99
HF	WWS	Seagull-Bay Supersire	Roylane Socra R	Planet	+225	+252	+2011	-0,17	-0,27	+68	+41	+157	106	+442	108	101	101	102	107	105	101	101	107	104	104	104	107
HF	CRV	Delta Solero	Eminem	Laudan	+222	+225	+371	+0,21	+0,15	+34	+26	+106	104	+538	103	104	103	113	96	99	98	97	99	106	104	102	104
RHF	CRV	Topspeed Kodak	Kevin	Stadel	+222	+116	-120	+0,32	+0,11	+22	+5	+39	103	+572	109	101	100	106	94	92	104	98	101	100	100	98	98
HF	CRV	Delta G-Force	Man-O-Man	Jordan	+217	+250	+1015	+0,14	+0,09	+56	+44	+171	105	+421	108	102	99	104	98	112	95	99	100	106	109	107	107
HF	CRV	Delta Enigma	Bertil	O Man	+216	+187	+1082	-0,02	+0,07	+44	+44	+158	102	+203	103	105	101	105	106	104	103	100	108	101	103	105	105
HF	Sam	Hoekland Maik	Mascol	Ronald	+216	+174	+803	-0,16	-0,11	+19	+18	+59	111	+661	108	101	95	103	96	98	111	95	102	104	103	100	103
HF	CRV	Willem's Hoeve R Browning	Snowman	Ramos	+215	+292	+1894	-0,07	-0,21	+73	+44	+173	102	+405	111	98	97	106	108	110	100	104	108	112	107	106	114
HF	CRV	Delta Titanium	Ramos	O Man	+209	+240	+554	+0,19	-0,04	+41	+16	+80	102	+553	107	102	106	109	105	103	103	104	109	108	107	107	111
HF	CRV	Midwolder Goldmar	Goldwyn	O Man	+208	+215	+599	+0,26	+0,10	+49	+30	+129	110	+395	110	96	96	101	103	106	102	102	107	108	103	105	108
HF	WWS	Seagull-Bay Headliner	Roylane Socra R	Planet	+205	+276	+2032	-0,22	-0,08	+63	+62	+214		+444	110	99	98	101	98	109	94	92	103	108	105	105	107
HF	GD	Co-Op Bosside Massey	Mascol	Bret	+205	+185	+754	-0,02	+0,03	+30	+29	+104	100	+494	109	103	102	96	98	101	101	91	103	106	98	100	102
HF	CRV	Skalsumer Blitz	Paramount	O Man	+200	+144	+2117	-0,30	-0,11	+58	+62	+208	106	+235	105	89	98	95	101	100	102	97	105	98	104	105	102
HF	Mas	Poppe Snow RF	Snowman	Spencer	+194	+271	+2210	-0,19	-0,10	+74	+66	+234	104	+246	107	93	102	103	115	97	101	105	113	105	108	111	111
RHF	CRV	Lowlands Bolero	Lawn Boy Red	Stadel	+194	+222	+782	-0,33	-0,13	+3	+15	+35	108	+478	110	103	96	104	93	100	108	98	103	108	106	108	106
HF	Ves	New Farm Britt Prince	Britt	Mtoto	+194	+180	+152	+0,04	-0,07	+10	-1	+4	106	+850	109	105	94	104	100	97	95	98	101	98	108	108	103
HF	CRV	De Biesheuvel Bertoli BY	Bertil	O Man	+194	+157	+466	+0,37	+0,30	+53	+43	+174	108	+93	104	97	93	102	108	101	106	105	107	103	105	105	108
HF	CRV	Batenburg G. Stelloando RF	Fidelity	O Man	+193	+194	+685	+0,22	+0,19	+49	+41	+160	102	+200	99	100	104	106	100	96	102	100	102	99	114	112	107
HF	ABS	Morningview Levi	Buckeye	O Man	+193	+93	+308	+0,41	+0,16	+49	+25	+119	103	+279	106	104	106	99	94	101	97	102	101	97	96	95	95
HF	CRV	Vds Metallic	Atlantic	Paramount	+183	+251	-658	-0,37	-0,09	-6	+15	+28	101	+691	110	104	97	105	102	100	105	102	106	110	107	111	111
HF	Alt	Sully Altameteor	Planet	Shottle	+181	+247	+1876	-0,55	-0,32	+23	+32	+87	102	+647	108	101	103	104	94	104	95	87	105	114	101	101	107
RHF	CRV	Bruchter Passe	Kylian	Mr Burns	+176	+193	+561	-0,05	-0,12	+28	+30	+108	104	+518	104	98	96	101	97	100	99	101	96	105	111	117	107
HF	CRV	Delta Lambert	Bertil	Win 395	+175	+149	+1555	-0,13	-0,09	+53	+45	+162	111	+266	99	93	102	106	95	95	105	93	104	101	109	109	104
HF	CRV	Diepenhoek Rozello	Sunrise	Shottle	+172	+203	+1369	-0,42	-0,03	+17	+50	+144	105	+113	111	101	98	101	105	114	101	93	100	107	111	98	99
RHF	CRV	Schreur Africa	Arnold	Shottle	+172	+179	-320	+0,57	+0,18	+33	+4	+50	101	+613	111	100	97	114	102	101	101	108	101	98	108	105	104
HF	Tot	Bg E.T.Shotte-Et	Shottle	Jocko	+170	+171	+1127	-0,17	-0,12	+36	+31	+108		+449	108	96	93	102	100	100	99	98	105	104	100	98	103
HF	ABS	Lars-Acres Shot Trigger	Shottle	Boliver	+169	+235	+1127	-0,31	-0,22	+18	+18	+53	101	+738	111	96	93	106	98	99	101	92	104	107	110	110	109
HF	Kam	Caps Excellent Apparition	Man-O-Man	Mascol	+167	+109	+185	+0,31	+0,20	+35	+24	+104	106	+178	107	102	96	104	100	105	102	99	106	101	100	99	101
HF	Tot	Vendairy Wonder CV	Shottle	Goldwyn	+166	+185	+572	+0,06	-0,03	+30	+17	+71	104	+573	111	97	98	96	106	106	99	104	108	109	101	100	108
HF	Mas	Mavid	Mascol	Eminenz	+165	+151	-162	+0,26	+0,26	+15	+16	+66		+269	106	102	103	109	95	97	97	101	95	100	108	109	102
HF	CRV	Delta Vitality BY	Gibor	Ramos	+159	+168	+904	-0,19	-0,01	+21	+30	+96	98	+525	107	96	98	101	100	99	103	106	104	102	107	105	105
HF	CRV	Delta Persuader	Mascol	Dustin	+158	+168	+159	-0,25	+0,01	-15	+6	+0	97	+468	113	108	95	102	100	99	98	105	99	96	110	109	103
HF	Kam	Mars Bodyguard RF	Jerudo	Shottle	+158	+137	+697	-0,09	+0,10	+21	+33	+108	101	+212	106	99	103	102	95	103	94	101	97	104	101	102	101
HF	ABS	Coyne-Farms Dorcy BY	Bolton	Bret	+157	+211	+771	-0,32	-0,21	+3	+7	+11	97	+585	112	103	104	101	97	106	98	95	102	116	99	100	107
HF	CRV	Cookiecutter Mory Hunter	Man-O-Man	Shottle	+157	+151	+942	-0,13	-0,06	+28	+27	+93	103	+157	105	103	105	108	102	108	102	100	109	105	102	100	106
RHF	GGI	Jerudo	Jerom	Rudolph	+157	+97	+220	+0,25	+0,08	+31	+15	+72	95	+239	107	102	104	99	101	101	94	103	97	102	106	99	99
HF	Sam	Timmer Climax	O Man	Novalis	+156	+89	+83	+0,32	+0,06	+23	+2	-30	103	+312	105	103	100	104	89	97	101	94	106	101	96	97	95
HF	Kam	Gansey's Leonidas RF	Goldwyn	Kian	+155	+191	+307	+0,08	+0,09	+20	+19	+72	111	+118	109	99	95	102	100	107	101	103	104	113	107	108	111
HF	Sam	Heuvel Vertonghen RF	Lucratie	Paramount	+153	+104	+1429	-0,32	-0,05	+29	+45	+140	104	+77	102	94	98	100	105	104	104	98	106	105	102	104	106
HF	CRV	Delta Gravity	Gibor	Ramos	+151	+209	+35	-0,11	-0,07	-8	+5	-24	102	+532	109	105	101	100	86	95	105	98	94	115	104	103	105
HF	Ves	Sabbiona Goldfarm	Goldwyn	Storm	+149	+233	+15	+0,37	+0,05	+32	+5	+47		+426	109	102	102	101	105	107	100	101	107	114	106	108	113